

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

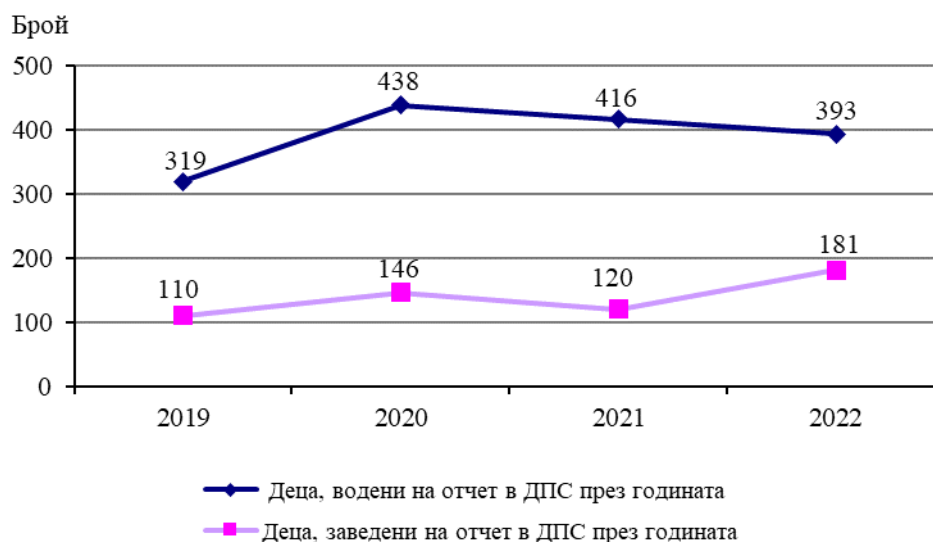
Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2022 г. в област Велико Търново броят на водените на отчет¹ в ДПС малолетни и непълнолетни лица е 393. В сравнение с 2021 г. броят им намалява с 5.5%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 82.4%;
- малолетни (8 - 13 години) - 17.6%;
- момчета - 322 (81.9%);
- момичета - 71 (18.1%);
- учащи - 354 (90.1%);
- в криминогенна среда живеят 270 малолетни и непълнолетни (68.7%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС в област Велико Търново през периода 2019 - 2022 година

Броят на малолетните и непълнолетните, **заведени на отчет² в ДПС** през 2022 г. в областта е 181, или 46.10% от всички водени на отчет лица, като 87.3% от тях са непълнолетни. В сравнение с 2021 г. броят на новозаведените се увеличава с 50.8%.

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕР
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО“

През 2022 г. снети от отчет в ДПС са 140 малолетни и непълнолетни лица, или 35.6% от вдените на отчет в ДПС, като 75 лица (53.6%) са отпаднали поради поправка на поведението, 65 лица - поради навършване на 18 години (46.4%). В сравнение с 2021 г., броят на малолетните и непълнолетните лица, снети от отчет в ДПС се увеличава с 53.8%.

1. Малолетни и непълнолетни лица, снети от отчет в детските педагогически стаи

(Брой)

	2021				2022			
	общо	в т.ч. поради поправка	в т.ч. поради навършване на 18 г.	в т.ч. на други основания	общо	в т.ч. поради поправка	в т.ч. поради навършване на 18 г.	в т.ч. на други основания
Общо за областта	91	33	44	14	140	75	65	0
Малолетни (8-13 г.)	1	1	0	0	0	0	0	0
Момчета	1	1	0	0	0	0	0	0
Момичета	0	0	0	0	0	0	0	0
Непълнолетни (14-17 г.)	90	32	44	14	140	75	65	0
Момчета	76	27	36	13	117	63	54	0
Момичета	14	5	8	1	23	12	11	0

Противообществени прояви

Малолетните и непълнолетните, преминали през ДПС за извършени противообществени прояви в област Велико Търново през 2022 г., са 140. Малолетните и непълнолетните момчета са 109 (77.9%), а момичетата - 31 (22.1%).

Разпределението на преминалите през ДПС по някои видове противообществени прояви е следното:

- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 36 лица (25.7%);
- прояви на насилие и агресия - 33 лица (23.6%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 27 лица (19.3%);
- тормоз - 18 лица (12.9%);
- употреба на психоактивни вещества - 15 лица (10.7%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 5 лица (3.6%);
- скитничество и просия - общо 3 лица (2.1%);
- други - 3 лица (2.1%).

Извършени престъпления

През 2022 г. **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления** в област Велико Търново, са 212.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 114 лица, или 53.8% от всички малолетни и непълнолетни, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на домови кражби - 26.3% (30 лица), следват кражби от магазини или други търговски обекти - 23.7% (27 лица), джебчийските кражби - 7.9% (9 лица), а взломните кражби - 3.5% (4 лица).

От общия брой на извършителите на престъпления 41 лица (19.3%) са регистрирани за престъпления, свързани с унищожаване и повреждане на имущество, 29 лица (13.7%) - за престъпления, свързани с наркотици, а 5 лица (2.4%) - за хулиганство.

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2022 г. в ДПС са регистрирани 24 пострадали от престъпления лица на възраст 8 - 17 години, от които 13 (54.12%) са момчета и 11 (45.98%) - момичета. Малолетните пострадали лица са 33.3%, а непълнолетните - 66.7%.

Сред жертвите на престъпления най-много са малолетните и непълнолетните, пострадали от нанесени телесни повреди - 12 лица (50.0%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2022 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Велико Търново **са образували** 281 възпитателни дела (с 55 повече спрямо предходната 2021 година). Броят на **решените дела** е 256, като в срок до един месец са решени - 41.0% от тях. **Прекратени** са 22 дела, или 7.8% от образуваните възпитателни дела. В края на 2022 г. **са останали несвършени** 19 дела.

През 2022 г. местните комисии са наложили 404 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Най-често налаганите възпитателните мерки са:

- предупреждение - 192 мерки (47.5%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 69 мерки (17.1%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 64 мерки (15.8%);
- задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото - 30 мерки (7.4%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 18 мерки (4.5%).

Малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки в област Велико Търново през 2022 г. са 297. От тях:

- малолетни са 93 (31.3%);
- непълнолетни са 204 (68.7%);
- момчета са 252 (84.8%), а момичета - 45 (15.2%).

51.2% от малолетните и непълнолетните, на които са наложени възпитателни мерки, са с основно образование, 26.9% - с начално или незавършено начално образование и със средно образование - 21.9%.

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата, водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени са за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД); освободени от ВУИ; освободени от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет в ДПС за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕР
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО“

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).